

**MOKESTINIŲ GINČŲ KOMISIJA
PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS**

**SPRENDIMAS
DĖL UŽDAROSIOS AKCINĖS BENDROVĖS „A“ SKUNDO**

2026 m. kovo d. Nr. S- (7-2026/17)
Vilnius

Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – Komisija), susidedanti iš Komisijos pirmininkės Vilmos Vildžiūnaitės, narių Gvidos Ivanauskienės (pranešėja), Kristinos Jakštienės, Raimondos Juodkaitės, Jurgitos Narkevičiūtės, išnagrinėjo uždarnosios akcinės bendrovės „A“ (toliau – Bendrovė) 2026-02-02 skundą dėl Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – Inspekcija) 2026-01-12 sprendimo Nr. 331-10630 (toliau – Inspekcijos sprendimas, skundžiamas sprendimas). Komisijos 2026-02-23 posėdyje Bendrovės nemokumo administratorės UAB „B“ įgaliotas atstovas A.A. dalyvavo tiesiogiai, Inspekcijos atstovas B.B. – nuotoliniu būdu.

Komisija n u s t a t ė:

Bendrovė nesutinka su Inspekcijos sprendimu, kuriuo jai nebuvo grąžinta 19073,04 Eur pridėtinės vertės mokesčio (toliau – PVM) permoka, ir prašo panaikinti skundžiamą sprendimą.

Skunde nurodoma, kad Vilniaus apygardos teismas (toliau – Teismas) 2021-12-27 nutartimi Bendrovei iškėlė bankroto bylą. Nemokumo administratore paskirta UAB „B“ (toliau – ir Nemokumo administratorė).

Teismas 2022-03-07 nutartimi patvirtinto Bendrovės kreditorių, tarp jų ir Inspekcijos bei SODROS, kreditorinius reikalavimus.

2022-09-20 Teismo nutartimi Inspekcijos reikalavimas buvo patikslintas, atsižvelgiant į Teismo 2021-07-20 sprendimu civ. byloje Nr. e2-1879-933/2021 ir Lietuvos apeliacinio teismo 2022-06-07 nutartimi civ. byloje Nr. e2A-331-302/2022 iš Bendrovės priteistas bylinėjimosi išlaidas.

Bendrovė nurodo, kad Teismas 2025-10-29 nutartimi dar kartą patikslino Bendrovės kreditorių reikalavimus, be kita ko, ir Inspekcijos 74027,82 Eur reikalavimą.

Dėl 31500 Eur PVM permokos ir 21619,20 Eur delspinigių įskaitymo

Skunde nurodoma, kad Bendrovė 2015-09-30 išrašė LUAB „C“ PVM sąskaitą faktūrą Nr. (duomenys neskelbtini)00571, kurios pagrindu Bendrovei atsirado pareiga sumokėti 31500 Eur PVM.

Panevėžio apygardos teismas 2021-04-15 nutartimi civ. byloje Nr. eB2-132-425/2021 LUAB „C“ bankrotą pripažino tyčiniu (nutartis įsiteisėjo po Lietuvos apeliacinio teismo 2021-06-10 sprendimo civ. byloje Nr. e2-696-407/2021).

Teismas 2021-07-20 nutartimi civ. byloje Nr. e2-1879-933/2021 pripažino Bendrovės ir LUAB „C“ 2015-09-18 sudarytą pirkimo sutartį Nr. 2015/01, kurios pagrindu buvo išrašyta pirmiau minėta 2015-09-30 PVM sąskaita faktūra Nr. (duomenys neskelbtini)00571,

negaliojančia ir taikė restituciją, rezoliucinėje dalyje, be kita ko, nutardamas: „1) pripažinti negaliojančia *ab initio* (nuo sudarymo momento) 2015-09-18 UAB „C“ ir UAB „A“ (Bendrovės) prekių viešojo pirkimo-pardavimo sutartį Nr. 2015/01; 2) taikyti restituciją – BUAB „C“ iš atsakovės UAB „A“ (Bendrovės) priteisti 181500 Eur sumą, o UAB „A“ (Bendrovei) priteisti sutartimi parduotą kompozicinės armatūros gamybos technologinę įrangą INEO 2 vnt. komplektus.“ Ši Teismo 2021-07-20 nutartis įsiteisėjo po 2022-06-07 Lietuvos apeliacinio teismo nutarties civ. byloje Nr. e2A-331-302/2022.

Bendrovė nurodo, kad 2025-04-04 įvyko jos kreditorių susirinkimas, kurio metu kreditorius A.A. susirinkimui ir administratoriui išaiškino, kad iki 2025-06-07 Bendrovė gali išrašyti prekių susigrąžinimo sąskaitą ir susigrąžinti permokėtą PVM ir palūkanas.

Bendrovė, pasitarusi su Inspekcijos specialistais, 2025-05-13 į išrašomų PVM sąskaitų faktūrų registrą įtraukė kreditinę PVM sąskaitą faktūrą (duomenys nesklybtini) Nr. 001. Inspekcija 2025-07-17 iš Bendrovės pareikalavo pateikti papildomus dokumentus.

Bendrovė, atstovaujama Nemokumo administratorės, 2025-12-05 pateikė prašymą grąžinti (įskaityti) 19073,04 Eur permoką. Inspekcija 2025-12-15 paprašė Bendrovės pateikti papildomus dokumentus.

Skunde pabrėžiama, kad 2026-01-12 tarp Bendrovės ir Inspekcijos kilo ginčas dėl Inspekcijos reikalavimo Bendrovės nemokumo byloje, nes Inspekcija skundžiamu sprendimu atsisakė grąžinti (įskaityti) Bendrovės sumokėtą PVM pagal sandorį, kuris Teismo buvo pripažintas negaliojančiu.

Kaip nurodo Bendrovė skunde, iš Inspekcijos sprendimo matyti, kad Inspekcija įskaitė 15327 Eur, o 3746,04 Eur atsisakė įskaityti nepagrįstai motyvuodama tik tuo, kad: „prašymas susigrąžinti PVM už fiktyvų sandorį tarp susijusių asmenų, kai žinoma, kad PVM grandinėje nebus sumokėtas, negali būti laikomas sąžiningu“.

Bendrovė skunde pabrėžia, kad po 2022-06-07 Lietuvos apeliacinio teismo nutarties civ. byloje Nr. e2A-331-302/2022 ir Bendrovės kreditinės PVM sąskaitos faktūros (duomenys nesklybtini) Nr. 001 išrašymo atsirado Bendrovės reikalavimas į Inspekciją, kuris susideda iš 31500 Eur sumokėto PVM ir 0,03 proc. palūkanų už laikotarpį nuo 2015-11-01 iki 2022-01-04 (kai įsiteisėjo 2021-12-27 nutartis dėl nemokumo bylos Bendrovei iškėlimo), t. y. už 2256 dienas, ir atitinka 21319,20 Eur (31500,00 Eur x 0,03 proc. x 2256 d.).

Bendrovė paaiškina, kad teikdama prašymą susigrąžinti PVM permoką, turėjo reikalavimo teisę į Inspekciją susigrąžinti 31500 Eur PVM permoką ir 21619,20 Eur delspinigius už naudojimąsi Bendrovės pinigais. Minėtos sumos, Bendrovė nuomone, turi būti įskaitytos mažinant Inspekcijos (ir/ar SODROS) reikalavimą Bendrovės nemokumo byloje, kaip tai numatyta Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatyme (toliau – MAĮ). Tačiau formaliai negalima patikslinti 2015 metais teiktų Bendrovės deklaracijų, todėl teisių realizavimas nagrinėjamu atveju yra apsunkintas formaliomis procedūromis.

Skunde nurodoma, kad Lietuvos Respublikos juridinių asmenų nemokumo įstatymo (toliau – JANĮ) 28 straipsnio 1 dalies 3 punkte imperatyviai nurodyta, kad įskaitymai galimi mokesčių įstatymuose nustatyta tvarka: nuo teismo nutarties iškelti nemokumo bylą įsiteisėjimo dienos iki teismo nutarties patvirtinti restruktūrizavimo planą arba nutraukti nemokumo bylą įsiteisėjimo dienos draudžiama įskaityti reikalavimus, išskyrus priešpriešinius vienas kitam reikalavimus, kurie tenkina abi šias sąlygas: atsirado iki teismo nutarties iškelti nemokumo bylą įsiteisėjimo dienos ir toks įskaitymas galimas pagal mokesčių įstatymuose nustatytas mokesčio permokos (skirtumo) įskaitymo nuostatas. JANĮ 95 straipsnio 6 dalyje nustatyta, kad šiame įstatyme numatytais juridinio asmens ir kreditoriaus priešpriešinių vienas kitam reikalavimų įskaitymo atvejais kreditoriaus reikalavimai mažinami įskaitytos sumos dydžiu kartu su priskaičiuotomis palūkanomis ir netesybomis.

Jeigu įskaitomos sumos neužtenka visiems kreditoriaus reikalavimams tenkinti, pirmiausia tenkinama reikalavimo dalis be palūkanų ir netesybų.

Dėl skundžiamo Inspekcijos sprendimo

Bendrovė pabrėžia, kad Inspekcija yra Bendrovės kreditorė nemokumo byloje, Inspekcijos reikalavimą patvirtino Teismas dar iki 2021-07-20 Teismo sprendimo civ. byloje Nr. e2-1879-933/2021 įsiteisėjimo. Todėl nagrinėjamu atveju yra svarbu tinkamai išspręsti restitucijos klausimą po minėto 2021-07-20 Teismo sprendimo (dėl restitucijos taikymo) įsiteisėjimo, kad visi atgautų tai, kas jiems priklauso, ir niekas neturėtų naudotis iš to, kas buvo neteisėta.

Skunde akcentuojama, kad po Teismo 2021-07-20 sprendimo Inspekcijos reikalavimo teisė į 2015 m. spalio mėn. 31500 Eur PVM buvo panaikinta, nes sandoris, kurio pagrindu Inspekcija buvo įgijusi šią teisę, Teismo buvo panaikintas, todėl Inspekcija, Bendrovės teigimu, privalo grąžinti tai, ką gavo, t. y. 31500 Eur. Priešingas vertinimas prieštarautų principui, kad niekas negali iš neteisėtos veikos turėti naudos.

Inspekcija tinkamai nepaaiškino, kodėl nesprendė klausimo iš esmės ir nepateikė Teismui prašymo 52819,20 Eur suma (kas atitinka 31500 Eur PVM permoką ir 0,03 proc. palūkanas už naudojimąsi Bendrovės pinigais laikotarpiu nuo 2015-11-01 iki 2022-01-04) sumažinti jos reikalavimą Bendrovei nemokumo byloje.

Skunde nurodoma, kad Inspekcija skundžiamu sprendimu iš 52819,20 Eur mokėtinos sumos Bendrovei lyg ir įskaitė 15327 Eur sumą nepriemokoms, tačiau neaišku, kokioms nepriemokoms ir ar tikrai įskaitė. Bendrovė pažymi, kad Inspekcija nesikreipė į Nemokumo administratorę ar Teismą su prašymu sumažinti Inspekcijos reikalavimą įskaitytos sumos (15327 Eur) dydžiu.

Bendrovės nuomone, Inspekcija atsisakė grąžinti / įskaityti 3746,04 Eur, nes Bendrovės nemokumo byloje siekia atsiimti tai, ką prarado LUAB „C“ nemokumo byloje. Tokia Inspekcijos pozicija, Bendrovės tvirtinimu, yra visiškai nepagrįsta, nes LUAB „C“ bankrotas pripažintas tyčiniu ir Inspekcija patirtą žalą santykiuose su LUAB „C“ gali prisiteisti iš asmenų, atsakingų už tyčinį LUAB „C“ bankrotą. Skunde akcentuojama, kad Inspekcija negali praradimų santykiuose su LUAB „C“ kompensuoti Bendrovės kreditorių sąskaita, nes tai prieštarauja teisingumo, lygiateisiškumo ir sąžiningumo principams.

Siekdama įrodyti, kad ne tik deklaravo mokėtiną 31500 Eur PVM, bet jį ir sumokėjo 2015-10-26 Inspekcijai, Bendrovė kartu su skundu Komisijai pateikė Bendrovės atsiskaitomosios sąskaitos išrašą.

Skunde nurodoma, kad Teismas LUAB „C“ iš Bendrovės priteisė ne tik 181500 Eur skolą pagal panaikintą sandorį, bet ir 68262,15 Eur palūkanų Bendrovės nemokumo byloje už naudojimąsi pinigais (šiuos reikalavimus perėmė kreditorius A.A.), todėl Inspekcijos atleidimas nuo palūkanų būtų lygiateisiškumo pažeidimas, nes visos sumos kildinamos iš 2021-07-20 Teismo sprendimo.

Nemokumo administratorė 2025-12-05 pateikė Inspekcijai prašymą tik dėl 19073,04 Eur įskaitymo, nes tik tokią formą galėjo užpildyti Inspekcijos sistemoje. Tačiau Bendrovė, be jau įskaitytų 15327 Eur, prašo įskaityti dar 37492,20 Eur, kas leistų 52819,20 Eur suma sumažinti Inspekcijos (ir/ar SODROS) reikalavimą Bendrovės nemokumo byloje.

Bendrovė pabrėžia, kad kilusio ginčo neįmanoma išspręsti tik techniškai tikslinant deklaracijas sistemose, nes neįmanoma tikslinti 2015 metų rugsėjo mėn. PVM deklaracijų, o Inspekcija pati sau palūkanų neskaičiuoja.

Skunde akcentuojama, kad sandoris tarp LUAB „C“ ir Bendrovės buvo realus, o ne fiktyvus, todėl po kreditinės sąskaitos išrašymo 2015 m. parduoti daiktai susigrąžinti iš LUAB „C“ ir parduoti Bendrovės nemokumo procese.

Bendrovės atstovas po Komisijos posėdžio pateikė patikslintus skaičiavimus, iš kurių matyti, kad Bendrovė prašo grąžinti jai 61972,21 Eur, t. y. 31500 Eur PVM permoką su palūkanomis už laikotarpį nuo 2015-11-01 iki 2022-01-04 (t.y. už 2256 dienas).

Inspekcija, vadovaudamasi MAJ 87 ir 111 straipsniais, mokesčių įstatymais, Mokesčių mokėtojo permokos (skirtumo) ar nepagrįstai išieškotų sumų grąžinimo (įskaitymo) taisyklėmis, patvirtintomis Inspekcijos viršininko 2004-12-07 įsakymu Nr. VA-186 (toliau – Taisyklės), išnagrinėjusi Bendrovės 2025-12-05 prašymą grąžinti (įskaityti) mokesčio ir (arba) baudos už administracinį nusižengimą permoką (skirtumą) ar nepagrįstai išieškotas sumas Nr. (17.16-40) GES-1063341, skundžiamu sprendimu nusprendė negrąžinti 19073,04 Eur, nes: 1) 15327 Eur įskaityti nepriemokoms, kurias privaloma įskaityti pagal MAJ 87 straipsnio 1 dalyje bei Taisyklių 8.1.1 papunktyje nustatytą tvarką – pagal 2025-12-29 pateiktą patikslintą Pridėtinės vertės mokesčio deklaraciją (FR0600, toliau – PVM deklaracija) už 2022-03-01–2022-03-09 mokestinį laikotarpį; 2) negrąžinti 3746,04 Eur, nes, įvertinus pateiktus dokumentus, nustatyta, kad Lietuvos apeliacinis teismas 2022-06-07 nutartimi patvirtino Teismo 2021-07-20 sprendimą pripažinti negaliojančiu *ab initio* (nuo sudarymo momento) 2015-09-18 UAB „C“ ir Bendrovės prekių viešojo pirkimo-pardavimo sutartį Nr. 2015/01 ir sandoriui taikyti restituciją. Bendrovė, išrašydama UAB „C“ kreditinę PVM sąskaitą faktūrą 2022-06-07 serija (duomenys neskelbtini) Nr. 001 (181500 Eur, tame skaičiuje PVM), 31500 Eur sumažino mokėtiną PVM (padidino grąžintiną PVM). Bendrovė šią sąskaitą 2025-05-13 įtraukė į 2022-03-01–2022-03-09 laikotarpio i.SAF Išrašomų PVM sąskaitų faktūrų registrą. UAB „C“ kreditinėje PVM sąskaitoje faktūroje nurodyto pirkimo PVM, kuris buvo atskaitytas 2015 m. 10 mėn. PVM deklaracijoje, neatstatė. Inspekcija sprendime pabrėžė, kad UAB „C“ nuo 2020-06-02 iki 2025-03-24 turėjo likviduojamos dėl bankroto įmonės statusą, o 2025-03-24 buvo likviduota. Inspekcijos vertinimu, prašymas susigrąžinti PVM už fiktyvų sandorį tarp susijusių asmenų, kai žinoma, kad PVM grandinėje nebus sumokėtas, negali būti laikomas sąžiningu.

Komisija k o n s t a t u o j a:

Bendrovės 2026-02-02 skundas iš dalies tenkintinas, skundžiamas sprendimas naikintinas, Bendrovės prašymas grąžinti PVM permoką perduotinas Inspekcijai nagrinėti iš naujo.

Ginčas byloje tarp šalių yra kilęs dėl Inspekcijos Sprendimo, kuriuo Bendrovei atsisakyta grąžinti 19073,04 Eur PVM permoką už 2022-03-01–2022-03-09 laikotarpį.

Mokesčių ir įmokų permokų grąžinimo klausimus reglamentuoja MAJ bei su jo įgyvendinimu susiję kiti teisės aktai.

Pagal MAJ 2 straipsnio 12 dalį mokesčio permoka yra laikoma mokesčių mokėtojo sumokėta per didelė mokesčio suma. Pagal MAJ 87 straipsnio 1 dalį mokesčių mokėtojo permokėtos mokesčių, administruojamų Valstybinės mokesčių inspekcijos ir muitinės, sumos pirmiausia yra įskaitomos mokesčių mokėtojo mokėtinų kitų mokesčių, administruojamų atitinkamai Valstybinės mokesčių inspekcijos ir muitinės, mokestinei nepriemokai padengti atitinkamo centrinio mokesčių administratoriaus nustatyta tvarka. To paties straipsnio 5 dalyje nustatyta, kad mokesčių mokėtojo permokėtos mokesčių sumos, kurios lieka po permokėtų mokesčių sumų įskaitymo šio straipsnio 1, 3 ir 4 dalyse nustatyta tvarka, grąžinamos mokesčių mokėtojo prašymu.

Komisija pažymi, jog pagal MAJ 87 straipsnio 6 dalį mokesčių administratorius turi teisę patikrinti mokesčių mokėtojo prašymo grąžinti mokesčio permoką pagrįstumą šio įstatymo nustatyta tvarka ir terminais. Jei mokesčių administratorius nustato, kad prašymo grąžinti

mokesčio permoką pagrįstumui patikrinti būtini papildomi dokumentai, jis ne vėliau kaip per 10 dienų po rašytinio prašymo grąžinti mokesčio permoką gavimo dienos nurodo mokesčių mokėtojui pateikti trūkstančius dokumentus ir nustato jų pateikimo terminą.

Taisyklių 16 punkte nustatyta, kad prašymas turi būti užpildytas ir pateiktas, laikantis Taisyklėse nustatytų reikalavimų <...>. Taisyklių 15 punkte nustatyta, kad prašymui išnagrinėti ir sprendimui priimti mokesčių mokėtojas turi pateikti papildomus dokumentus ar duomenis <...>, pagrindžiančius VMI administruojamų mokesčių ar baudų už AN permokos (skirtumo) susidarymą <...>. Mokesčių mokėtojas gali papildomus dokumentus ar duomenis pateikti kartu su prašymu.

Taigi, pagal aukščiau nurodytą teisinį reglamentavimą, mokesčių administratorius, prieš grąžindamas mokesčių mokėtojo prašomą grąžinti mokesčio permoką, turi įsitikinti, kad faktiškai mokesčių mokėtojo atliktų ūkinių operacijų pagrindu susidarė mokesčio permoka, taip pat įsitikinti, ar nėra teisinio pagrindo turimą permoką (skirtumą) įskaityti kitoms nepriemokoms padengti (MAĮ 87 straipsnio 1 dalis). Įgyvendindamas šią teisę, mokesčių administratorius gali reikalauti papildomų dokumentų (įskaitant nepateiktas už praėjusius laikotarpius pirmines ar patikslintas mokesčių deklaracijas), būtinų mokesčio permokos realumui nustatyti, ir nurodyti mokesčių mokėtojui per nustatytą terminą pateikti trūkstančius dokumentus. Pagal Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau – LVAT) formuojamą praktiką (2016-02-25 nutartis adm. byloje Nr. A-182-438/2016, 2017-03-21 nutartis adm. byloje Nr. A-3146-575/2017) mokesčių mokėtojui tenka pareiga pagrįsti mokesčio (įmokos) permokos susidarymo realumą.

Byloje nustatyta, kad Bendrovė 2015-09-30 išrašė LUAB „C“ PVM sąskaitą faktūrą Nr. (duomenys neskelbtini)00571, kurios pagrindu Bendrovei atsirado pareiga sumokėti 31500 Eur PVM. Panevėžio apygardos teismas 2021-04-15 nutartimi civ. byloje Nr. eB2-132-425/2021 LUAB „C“ bankrotą pripažino tyčiniu (nutartis įsiteisėjo po Lietuvos apeliacinio teismo 2021-06-10 sprendimo civ. byloje Nr. e2-696-407/2021).

Teismas 2021-07-20 nutartimi civ. byloje Nr. e2-1879-933/2021 pripažino Bendrovės ir LUAB „C“ 2015-09-18 sudarytą pirkimo sutartį Nr. 2015/01, kurios pagrindu buvo išrašyta pirmiau minėta 2015-09-30 PVM sąskaita faktūra Nr. (duomenys neskelbtini)00571, negaliojančia ir taikė restituciją, rezoliucinėje dalyje, be kita ko, nutardamas: „1) pripažinti negaliojančia *ab initio* (nuo sudarymo momento) 2015-09-18 UAB „C“ ir UAB „A“ (Bendrovės) prekių viešojo pirkimo-pardavimo sutartį Nr. 2015/01; 2) taikyti restituciją – BUAB „C“ iš atsakovės UAB „A“ (Bendrovės) priteisti 181500 Eur sumą, o UAB „A“ (Bendrovei) priteisti sutartimi parduotą kompozicinės armatūros gamybos technologinę įrangą INEO 2 vnt. komplektus.“ Teismo 2021-07-20 nutartis įsiteisėjo po 2022-06-07 Lietuvos apeliacinio teismo nutarties civ. byloje Nr. e2A-331-302/2022.

Bendrovė 2025-05-13 į išrašomų PVM sąskaitų faktūrų registrą įtraukė 2022-06-07 kreditinę PVM sąskaitą faktūrą serija (duomenys neskelbtini) Nr. 001 (181500 Eur sumai, tame skaičiuje PVM), o 2025-12-05 pateikė prašymą grąžinti (įskaityti) 19073,04 Eur PVM permoką.

Kaip minėta, Inspekcija negrąžino Bendrovei PVM permokos, nes: 1) 15327 Eur suma įskaityta nepriemokoms pagal 2025-12-29 pateiktą patikslintą PVM deklaraciją už 2022-03-01–2022-03-09 mokestinį laikotarpį; 2) 3746,04 Eur suma negrąžinta, nustačius, kad 2015-09-18 UAB „C“ ir Bendrovės prekių viešojo pirkimo-pardavimo sutartis Nr. 2015/01 pripažinta negaliojančia nuo jos sudarymo momento ir sandoriui taikyta restitucija. Bendrovė, išrašiusi kreditinę PVM sąskaitą faktūrą 2022-06-07 serija (duomenys neskelbtini) Nr. 001, 31500 Eur sumažino mokėtiną PVM (padidino grąžintiną PVM). UAB „C“ kreditinėje PVM sąskaitoje faktūroje nurodyto pirkimo PVM, kuris buvo atskaitytas 2015 m. 10 mėn. PVM deklaracijoje, neatstatė. Bylos duomenimis, UAB „C“ nuo 2020-06-02 iki 2025-03-24 turėjo likviduojamos dėl bankroto įmonės statusą, o 2025-03-24 buvo likviduota. Inspekcijos vertinimu, prašymas

susigražinti PVM už fiktyvų sandorį tarp susijusių asmenų, kai žinoma, kad PVM grandinėje nebus sumokėtas, negali būti laikomas sąžiningu.

Bendrovė nesutinka su Inspekcijos sprendimu ir nurodo, kad po 2022-06-07 Lietuvos apeliacinio teismo nutarties civ. byloje Nr. e2A-331-302/2022 ir Bendrovės 2022-06-07 kreditinės PVM sąskaitos faktūros (duomenys neskelbtini) Nr. 001 išrašymo atsirado Bendrovės reikalavimas į Inspekciją, kuris susideda iš 31500 Eur sumokėto PVM ir 0,03 proc. palūkanų už laikotarpį nuo 2015-11-01 iki 2022-01-04 (kai įsiteisėjo 2021-12-27 nutartis dėl nemokumo bylos Bendrovei iškėlimo), t. y. už 2256 dienas, ir atitinka 30472,21 Eur (31500 Eur x 0,03 proc. x 2256 d.). Bendrovės teigimu, po Teismo 2021-07-20 sprendimo (dėl restitucijos taikymo) Inspekcijos reikalavimo teisė į 2015 m. spalio mėn. 31500 Eur PVM buvo panaikinta, nes sandoris, kurio pagrindu Inspekcija buvo įgijusi šią teisę, Teismo buvo panaikintas, todėl Inspekcija, Bendrovės teigimu, privalo grąžinti tai, ką gavo, t. y. 31500 Eur. Bendrovė akcentuoja, kad sandoris tarp jos ir LUAB „C“ buvo realus, o ne fiktyvus, todėl po kreditinės sąskaitos išrašymo 2015 m. parduoti daiktai susigražinti iš LUAB „C“ ir parduoti Bendrovės nemokumo procese.

Komisija, atsižvelgdama į tai, kad mokestinio ginčo dalyką apsprendžia pareikšti konkretūs ir aiškūs mokesčių mokėtojo reikalavimai, į tai, jog byloje nustatytos faktinės aplinkybės, pagrindžiančios ginčo šalių pozicijas, yra detalios aprašytos šio Komisijos sprendimo aprašomojoje dalyje, sprendime pasisakys dėl skundžiamo sprendimo pagrįstumo, atsižvelgdama į Bendrovės skunde nurodytus nesutikimo su Inspekcijos sprendimu motyvus ir reikalavimus.

Dėl 15327 Eur sumos įskaitymo

Kaip minėta, iš Bendrovės 2025-12-05 prašyme nurodytos (prašomos grąžinti) 19073,04 Eur sumos 15327 Eur suma buvo įskaityta nepriemokoms, kurias privaloma įskaityti pagal MAĮ 87 straipsnio 1 dalyje bei Taisyklių 8.1.1 papunktyje nustatytą tvarką – pagal 2025-12-29 pateiktą patikslintą PVM deklaraciją už 2022-03-01–2022-03-09 mokestinį laikotarpį.

Iš ginčo bylos medžiagos matyti, kad Bendrovė 2025-11-24 pateikė patikslintą PVM deklaraciją už 2022-03-01–2022-03-09 laikotarpį (išregistruojamo iš PVM mokėtojų ar likviduojamo asmens paskutinio mokestinio laikotarpio), kurioje deklaravo -150000 Eur PVM apmokestinamųjų sandorių (11 langelis) ir -31500 Eur standartinio tarifo pardavimo PVM (29 langelis), -1768 Eur atskaitomo PVM (35 langelis). Deklaracijoje susidarė 29732 Eur grąžintino iš biudžeto PVM suma.

Bendrovės prašymo grąžinti 19073,04 Eur PVM permoką pateikimo dieną (2025-12-05) Bendrovės apskaitos kortelėje buvo apskaitoma 19073,04 Eur PVM (mokestinis laikotarpis 2022-03-01–2022-03-09) permoka.

Bendrovė 2025-12-29 dar kartą patikslino PVM deklaraciją už 2022-03-01–2022-03-09 laikotarpį. Bendrovė PVM deklaracijoje deklaravo -150000 Eur PVM apmokestinamųjų sandorių (11 langelis) ir -31500,00 Eur standartinio tarifo pardavimo PVM (29 langelis), be to, Bendrovė 15327,00 Eur sumažino atskaitomo PVM sumą 35 langelyje ir vietoje -1768 Eur deklaravo -17095 Eur atskaitomo PVM. Deklaracijoje susidarė 14405 Eur grąžintino iš biudžeto PVM suma, t. y. grąžintina iš biudžeto PVM suma patikslintoje PVM deklaracijoje sumažėjo 15327 Eur suma.

MAĮ 87 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad mokesčių mokėtojo permokėtos mokesčių, administruojamų Valstybinės mokesčių inspekcijos ir muitinės, sumos pirmiausia yra įskaitomos mokesčių mokėtojo mokėtinų kitų mokesčių, administruojamų atitinkamai Valstybinės mokesčių inspekcijos ir muitinės, mokestinei nepriemokai padengti atitinkamo centrinio mokesčių administratoriaus nustatyta tvarka.

Taisyklių 8.1.1 papunktyje nurodyta, kad be atskiros mokesčių mokėtojo Prašymo mokesčio ir (arba) kitų įmokų permoka (skirtumas) įskaitoma Inspekcijos administruojamų

mokesčių ir kitų įmokų nepriemokoms padengti Mokesčių mokėtojo sumokėtų sumų įskaitymo ir mokėjimo prievolių dydžių skirtumo pagal patikslintus mokėjimo prievolių dokumentus tvarkymo taisyklių, patvirtintų Inspekcijos viršininko 2004-12-20 įsakymu Nr. VA-193 (toliau – Įskaitymo taisyklės), nustatyta tvarka.

Pagal Įskaitymo taisyklių 31.1 papunktį mokėjimo prievolių dydžių skirtumai, susidarę pagal patikslintus mokėjimo prievolių dokumentus, pateiktus po mokėjimo prievolės dokumento pateikimo termino pabaigos, tvarkomi taip: mokėjimo prievolių dydžių skirtumo grąžintina suma pirmiausiai palyginama (sugretinama) su tikslinamąja mokėjimo prievole ir nustatoma tos prievolės nepriemoka arba permoka. Taisyklių 31.1 papunktyje nurodyta tvarka nustačius mokesčių, mokamų vienu įmokos kodu (pvz., PVM), mokėjimo prievolės permoką ar nepriemoką: mokesčio (mokestinė) permoka perkeliama į Mokesčių permokų sąskaitą ir naudojama šių Taisyklių 16 punkte nurodyta tvarka; mokesčio (mokestinė) nepriemoka įskaitoma Mokesčių permokų ar Mokesčio skirtumo sąskaitose esamomis sumomis arba gauta įmoka ir padengiamos šių Taisyklių 18 punkte nurodyta tvarka (Įskaitymo taisyklių 31.3 papunktis).

Nagrinėjamu atveju, Bendrovei patikslinus PVM deklaraciją už 2022 m. 03 mėn. (mokestinis laikotarpis 2022-03-01–2022-03-09, dokumento data 2025-12-29) 2025-12-29 apskaitoje buvo užregistruotas 15327 Eur teigiamas PVM prievolių skirtumas. 15327 Eur prievolė automatiškai įskaityta iš 19073,04 PVM permokos ir apskaičiuotas 3746,04 Eur likutis.

Komisija pažymi, kad pati Bendrovė 2025-12-29 patikslintoje PVM deklaracijoje sumažino deklaruotą PVM skirtumą 15327 Eur suma, o Inspekcijos atliktas prievolių pagal 2025-12-29 patikslintą PVM deklaraciją 15327 Eur įskaitymas yra automatizuotas veiksmas, atliekamas mokesčių mokėtojams teikiant patikslintas deklaracijas.

Dėl 3746,04 Eur sumos negrąžinimo

Iš skundžiamos Inspekcijos sprendimo matyti, kad 3746,04 Eur suma negrąžinta Bendrovei dėl to, kad Inspekcija vertino, jog „prašymas susigrąžinti PVM už fiktyvų sandorį tarp susijusių asmenų, kai žinoma, kad PVM grandinėje nebus sumokėtas, negali būti laikomas sąžiningu“.

Kaip minėta, Teismo 2021-07-20 nutartimi civ. byloje Nr. e2-1879-933/2021 UAB „C“ ir Bendrovės 2015-09-18 prekių viešojo pirkimo-pardavimo sutartis Nr. 2015/01 pripažinta negaliojančia nuo jos sudarymo momento ir sandoriui taikyta restitucija.

Bendrovė, išrašiusi kreditinę PVM sąskaitą faktūrą 2022-06-07 serija (duomenys neskelbtini) Nr. 001, 31500 Eur sumažino mokėtiną PVM (padidino grąžintiną PVM). UAB „C“ kreditinėje PVM sąskaitoje faktūroje nurodyto pirkimo PVM, kuris buvo atskaitytas 2015 m. 10 mėn. PVM deklaracijoje, neatstatė. Nustatyta, kad UAB „C“ nuo 2020-06-02 iki 2025-03-24 turėjo likviduojamos dėl bankroto įmonės statusą, o 2025-03-24 buvo likviduota.

Pažymėtina, kad LVAT yra išaiškinęs, jog sprendimo priėmimo faktinis pagrindas ir individuali argumentacija turi būti žinomi ne tik viešojo administravimo subjektui, priimančiam sprendimą, bet ir asmeniui, kurio atžvilgiu jis priimamas (LVAT 2013-09-09 nutartis adm. byloje Nr. A-575-1517-13, 2021-06-16 nutartis adm. byloje Nr. eA-1441-968/2021).

Komisija atkreipia dėmesį į tai, kad mokestinių ginčų nagrinėjimo praktikoje ne kartą yra akcentuota, jog mokesčių administratoriaus įformintiems sprendimams yra keliami ir Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau – VAĮ) nustatyti reikalavimai. Šiuo atveju skundžiamas sprendimas turi atitikti VAĮ 10 straipsnyje įtvirtintiems viešojo administravimo subjekto priimto sprendimo turiniui keliamiems reikalavimams: administraciniame sprendime turi būti nurodytas sprendimo teisinis ir faktinis pagrindas ar kitos administraciniam sprendimui įtakos turėjusios aplinkybės (5 dalies 5 punktas),

administracinio sprendimo motyvai (5 dalies 6 punktas), taip pat ir šio įstatymo 3 straipsnyje įtvirtintiems viešojo administravimo principams: įstatymų viršenybės, išsamumo, objektyvumo. Remiantis LVAT praktika, suformuota aiškinant iki 2021-06-30 galiojusios redakcijos VAĮ 8 straipsnio (šio straipsnio nuostatos papildytos bei perkeltos į šiuo metu galiojančios VAĮ redakcijos 10 straipsnį) nuostatas, individualus administracinis aktas turi būti pagrįstas objektyviais duomenimis (faktais) ir teisės aktų normomis. LVAT yra pažymėjęs, kad individualiame administraciniame akte turi būti nurodomi pagrindiniai faktai, argumentai ir įrodymai, pateikiamas teisinis pagrindas, kuriuo viešojo administravimo subjektas rėmėsi priimdamas administracinį aktą; motyvų išdėstymas turi būti adekvatus, aiškus ir pakankamas. Ši teisės norma siejama su teisėtumo principu, pagal kurį reikalaujama, kad viešojo administravimo subjektai savo veikla nepažeistų teisės aktų, jog jų sprendimai būtų pagrįsti, o sprendimų turinys atitiktų teisės aktų reikalavimus, taip pat su gero administravimo principu, kurių viešojo administravimo subjektas privalo laikytis (pvz., LVAT 2014-03-19 nutartis adm. byloje Nr. A-662-839/14; 2014-03-25 nutartis adm. byloje Nr. A-756-997/2014; 2015-09-02 nutartis adm. byloje Nr. A-2760-492/2015 ir kt.). Taip pat viešojo administravimo subjektas privalo vadovautis objektyvumo principu, kuris reiškia, kad sprendimo priėmimas ir kiti oficialūs viešojo administravimo subjekto veiksmai turi būti nešališki ir objektyvūs, t. y. viešojo administravimo subjekto sprendimai turi atitikti tikrąsias faktines aplinkybes, kurios nustatomos, išsiaiškinus visas aplinkybes, turinčias reikšmės priimant sprendimą ir kritiškai, nešališkai vertinant įrodymus. Šis reglamentavimas suponuoja ir tai, kad mokesčių administratorius turi konkrečiais, aiškiais ir neginčijamais įrodymais paremti savo sprendimus ir neturi būti jokių abejonių dėl sprendimo pagrįstumo ir teisėtumo.

Komisija pažymi, jog LVAT, aiškindamas MAĮ 32 straipsnio, nustatančio mokesčių administratoriaus pareigas, nuostatas, yra konstatavęs, kad mokesčių administratoriaus veikla privalo griežtai atitikti įstatymų reikalavimus, būti pagrįsta teisinėmis ir faktinėmis aplinkybėmis, tiesiogiai susieta su įstatymų pavestų funkcijų ir uždavinių įgyvendinimu (2005-06-08 sprendimas adm. byloje Nr. A-04-685/05, 2007-02-09 sprendimas adm. byloje Nr. A-180-127-07, 2011-06-27 išplėstinės teisėjų kolegijos sprendimas adm. byloje Nr. A-556-1105-11). Pažymėtina, kad tinkamas motyvavimas apima ne tik tinkamą teisinio pagrindo nurodymą ir taikymą, bet ir reikalavimą priimame teisės akte nurodyti pagrindinius faktus (LVAT 2020-02-12 nutartis adm. byloje Nr. A-486-575/2020). Taip pat teismas ne kartą akcentavo, kad esminė individualaus administracinio akto pagrįstumo sąlyga – turi būti nustatytos ne pavienės faktinės aplinkybės, o juridinių faktų visetas, būtinas ir pakankamas teisės normai taikyti (LVAT 2012-07-20 sprendimas adm. byloje A-520-2294-12, 2012-08-03 nutartis adm. byloje Nr. A-444-2366-12, 2015-02-18 nutartis adm. byloje Nr. A-398-442/2015).

MAĮ 155 straipsnio 4 dalies 5 punkte yra nurodyta, kad Komisija turi teisę priimti sprendimą perduoti skundą centriniam mokesčių administratoriui nagrinėti iš naujo.

LVAT praktikoje (2009-05-04 nutartis adm. byloje Nr. A-438-563/2009; 2011-11-14 sprendimas adm. byloje Nr. A-556-2765/2011) laikomasi pozicijos, kad skundo perdavimas centriniam mokesčių administratoriui nagrinėti iš naujo yra galimas tik tais atvejais, kai būtina naujai atlikti tam tikrus mokesčių administratoriaus kompetencijai priskirtus objektyvius veiksmus, susijusius su teisiškai reikšmingų aplinkybių, kurios trukdo priimti teisėtą bei pagrįstą sprendimą dėl kilusio mokestinio ginčo, pašalinimu, pavyzdžiui: iš naujo pakartoti tam tikras administracines procedūras, surinkti papildomų įrodymų, ištirti nenagrinėtas faktines aplinkybes, įrodymus ir pan.

Išanalizavusi ginčo bylos medžiagą, Komisija vertina, kad skundžiamame sprendime pateikta Inspekcijos pozicija dėl susidariusios PVM permokos negrąžinimo yra neišsami: iš skundžiamo sprendimo nėra aišku, koku pagrindu mokesčių administratorius Bendrovės ir UAB „C“ sandorį laikė fiktyviu, o Bendrovės pateiktą prašymą grąžinti PVM permoką –

nesąžiningu; skundžiamo sprendimo išvados, kad sandoris sudarytas tarp susijusių asmenų, nėra paremtos konkrečiomis teisės aktų nuostatomis; mokesčių administratorius visiškai neanalizavo Teismo 2021-07-20 nutarties civ. byloje Nr. e2-1879-933/2021 ir kitų teismų sprendimų / nutarčių, susijusių su ginčo sandoriu tarp Bendrovės ir UAB „C“; taip pat neanalizavo abiejų bendrovių bankroto bylų aplinkybių; nagrinėjamu atveju nėra aišku, ar ginčo sutarties šalys įvykdė Teismo 2021-07-20 nutartį, t. y. ar ginčo sutartimi parduota kompozicinės armatūros gamybos technologinė įranga INEO buvo grąžinta Bendrovei, o Bendrovė sugrąžino UAB „C“ priteistą 181500 Eur sumą. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad iš skundžiamo Inspekcijos sprendimo galima spręsti, jog mokesčių administratorius nepripažįsta visos deklaruotos 31500 Eur PVM sumos, tačiau Bendrovei negrąžinta tik 3746,04 Eur. Atitinkamai, Komisija negali priimti sprendimo iš esmės, t. y. objektyviai išnagrinėti skundą ir atsakyti į visus skundo argumentus bei spręsti, ar Inspekcija pagrįstai negrąžino Bendrovei susidariusios PVM permokos.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, Komisija daro išvadą, jog šiuo konkrečiu atveju nebuvo atliktas išsamus ir visapusiškas pareiškėjo nurodytų aplinkybių ir pateiktų duomenų vertinimas, t. y. individualiai neištirtos visos reikšmingos aplinkybės, todėl laikytina, kad skundžiamas Inspekcijos Sprendimas neatitinka VAĮ 10 straipsnio reikalavimų, įpareigojančių viešojo administravimo subjektą individualiame administraciniame akte nurodyti administracinio sprendimo faktinį pagrindą ar kitas administraciniam sprendimui įtakos turėjusias aplinkybes bei administracinio sprendimo motyvus. Komisija taip pat pažymi, kad mokesčių administratorius turėtų atkreipti dėmesį į LVAT praktiką, kurioje yra išaiškinta, jog neteisėtų sandorių sudarymas ir sukčiavimas PVM srityje, nesuteikia mokesčių mokėtojai teisės susigrąžinti į biudžetą sumokėtą pardavimo PVM, kaip permoką, net ir pripažinus negaliojančiu sandorį, kurio pagrindu buvo sumokėtas į biudžetą šis pardavimo PVM (2020-06-10 nutartis adm. byloje Nr. A-1110-438/2020).

Apibendrinama išdėstyta, Komisija, atsižvelgdama į aptartas ginčo aplinkybes ir pirmiau minėtus skundžiamo sprendimo turinio prieštaravimus, konstatuoja, jog Inspekcijos sprendimas netenkinti Bendrovės 2025-12-05 prašymo grąžinti (įskaityti) mokesčio ir (arba) baudos už administracinį nusižengimą permoką (skirtumą) ar nepagrįstai išieškotas sumas Nr. (17.16 40) GES-1063341 yra nepakankamai pagrįstas bei neatitinkantis MAĮ 32 straipsnio bei VAĮ 10 straipsnio nuostatų, todėl yra naikintinas ir perduotinas Inspekcijai nagrinėti iš naujo. Atsižvelgiant į tai, kad Bendrovės prašymas grąžinti PVM permoką grąžinamas mokesčių administratoriui nagrinėti iš naujo, Bendrovės reikalavimas dėl 30472,21 Eur palūkanų šioje ginčo stadijoje paliekamas nenagrinėtu.

Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, vadovaudamasi Mokesčių administravimo įstatymo 155 straipsnio 4 dalies 2 ir 5 punktais, n u s p r e n d ž i a:

Panaikinti Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos 2025-02-06 sprendimą Nr. 331-36905 ir UAB „A“ prašymą grąžinti mokesčio permoką perduoti Valstybinei mokesčių inspekcijai prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos nagrinėti iš naujo.

Pagal Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo 159 straipsnio 1, 3 ir 4 dalis mokesčių mokėtojas, nesutinkantis su Mokestinių ginčų komisijos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimu, turi teisę šį sprendimą apskųsti Regionų administraciniam teismui, skundą paduodant pasirinktinai: Vilniaus rūmuose (Žygimantų g. 2, 01102, Vilnius), Kauno rūmuose (A. Mickevičiaus g. 8 A, 44312, Kaunas), Klaipėdos rūmuose (Galinio Pylimo g. 9, 91230, Klaipėda), Šiaulių rūmuose (Dvaro g. 80, 76298, Šiauliai),

Panevėžio rūmuose (Respublikos g. 62, 35158, Panevėžys) ar per Lietuvos teismų elektroninių paslaugų portalą <https://e.teismas.lt>. Skundas Regionų administraciniam teismui turi būti paduodamas ne vėliau kaip per 20 dienų po Mokestinių ginčų komisijos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimo įteikimo dienos.

Pagal Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo 159 straipsnio 2 dalį apskųsti Mokestinių ginčų komisijos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimą taip pat turi teisę centrinis mokesčių administratorius, tačiau tik tuo atveju, kai centrinis mokesčių administratorius ir Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, sprendami mokestinį ginčą (arba mokestinio ginčo metu), skirtingai interpretavo įstatymų ar kito teisės akto nuostatas.

Komisijos pirmininkė	Vilma Vildžiūnaitė
Komisijos narė	Gvida Ivanauskienė
Komisijos narė	Kristina Jakštienė
Komisijos narė	Raimonda Juodkaitė
Komisijos narė	Jurgita Narkevičiūtė